

Informatienota voor de raad

Datum 6 april 2022

Onderwerp	Verbetering fietsbereikbaarheid Binnenstad Zwolle
Versienummer	V 3

Portefeuillehouders de heer W. Dogger & de heer R. de Heer

Informant D. Hoekstra
Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon 06- 537 637 52
Email D.Hoekstra@zwolle.nl
Bijlagen -

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Maatregelen op korte termijn voor verbetering fietsrouting en fietsenstallingen in de binnenstad in aansluiting op de introductie van het voetgangersgebied in het hart van de binnenstad
2. Studies voor verbetering van de fietsrouting en fietsenstallingen in aansluiting op de strategische doelstellingen uit het Ontwikkelprogramma 'Ons Stadshart van Morgen' en Actieplan Zwolle Wereldfietsstad
3. Inzet van fietscoaches voor publieksvriendelijke acties om bezoekers van de binnenstad te laten wennen aan de gevolgen van de introductie van het voetgangersgebied en verbetering van de fietsroutes en fietsparkeren

Datum 6 april 2022

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Medio september 2021 heeft het college ingestemd met het collegevoorstel om het hart van de binnenstad in te richten als veilig en aantrekkelijk verblijfsgebied voor voetgangers. Hiervoor worden een aantal maatregelen ingesteld om het hart van de binnenstad aantrekkelijk te maken. Voor fietsers betekent dit dat de Melkmarkt en de Grote Markt op drukke (winkel) tijden niet meer toegankelijk zijn. Als gemeente met de ambitie om Wereldfietsstad te worden, vraagt deze veranderde situatie om oplossingen om de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van fietsen verder te verbeteren.

In de Raadsinformatiesessie op 25 oktober 2021 is het belang onderstreept van het spoedig realiseren van alternatieve fietsroutes en verbeteren van de voorzieningen voor fietsers. Niet alleen de aanwezige Raadsleden begrepen deze urgentie maar ook de vertegenwoordigers van de grootste gebruikers in de Binnenstad hielden een warm pleidooi voor een goede oplossing voor fietsers.

Deze informatienota geeft een overzicht van de maatregelen en onderzoeken voor verbetering van de fietsrouting en fietsenstallingen in het Stadshart.

Kernboodschap

Met de verbetering van de fietsrouting en het verbeteren en vergroten van de capaciteit voor de stalling van fietsen wordt het Stadshart een prettig verblijfsgebied en blijft het Stadshart aantrekkelijk voor fietsers. Met maatregelen op korte termijn en onderzoeken voor verbetering op middellange termijn krijgt de bereikbaarheid van het Stadshart voor fietsers een impuls. De borging van de aantrekkelijkheid van het Stadshart voor fietsers zal worden ingebed in de nog op te stellen Uitvoeringsagenda van het Ontwikkelprogramma 'Ons Stadshart van Morgen' en in het Actieplan Zwolle Wereldfietsstad.

Toelichting

Voor de verbetering van de fietsrouting en -stalling richten wij ons op drie pijlers,

1. Aantrekkelijk en zichtbaar maken van (alternatieve) fietsroutes door de stad
2. Verbeteren en uitbreiden fietsenstallingen
3. Informeren fietsers over alternatieve routes & stallingen en zorgen voor verandering van gedrag

Wij hanteren hierbij de volgende strategie waarbij we aansluiten op het STOMP¹-principe:

1. Meer ruimte voor de fiets en voetgangers door verbetering routes en stallingen. Hierbij verminderen wij de intensiteit van auto- en bezorgverkeer en verminderen wij parkeren in de openbare ruimte.
2. Vergroten herkenbaarheid en vindbaarheid van routes en stallingen. Dit realiseren wij door verbetering van de aantrekkelijkheid en veiligheid van deze routes en vergroting zichtbaarheid (bijvoorbeeld met borden en inrichting openbare ruimte). De capaciteit van bemande overdekte fietsenstallingen wordt vergroot en de kwaliteit en capaciteit van bestaande stallingen worden vergroot en verbeterd.

¹: STOMP = Stappen, Trappen, OV, Mobility as a Service, Personenauto

Datum 6 april 2022

3. Informatie over stallingen en routes wordt verbeterd. Bijvoorbeeld met de introductie van een dynamisch verwijssysteem voor de bemande fietsenstallingen en de inzet van fietscoaches.
4. Verleiden van gewenst gebruik vanuit positieve stimulans (nudging)

De aanpak is als volgt. Eerst richten wij ons op tijdelijke maatregelen die snel realiseerbaar zijn zodat verbeteringen op korte termijn zichtbaar zijn. Tegelijkertijd starten we met onderzoek en ontwerp voor de ingrijpende maatregelen voor structurele oplossingen voor fietsers. De uitkomst van deze ontwerpen en onderzoeken worden ingebed in de projecten die zijn opgenomen in de Uitvoeringsagenda van het Ontwikkelprogramma zodat borging op middellange en lange termijn plaatsvindt. De prioritering in deze Uitvoeringsagenda is bepalend voor de realisatie. Oplossingen buiten de scope van de Uitvoeringsagenda zullen separaat aangevraagd worden.

Voor de aanpak van de drie pijlers betekent dit het volgende:

1. Aantrekkelijk en zichtbaar maken van (alternatieve) fietsroutes door de stad

Met het afsluiten van de Grote Markt en de Melkmarkt voor fietsers vervalt een route door de binnenstad. Er zijn alternatieve routes aanwezig, maar moeten worden verbeterd zowel qua veiligheid, vindbaarheid en aantrekkelijkheid. In de volgende straten en gebieden worden verbeteringen gerealiseerd:

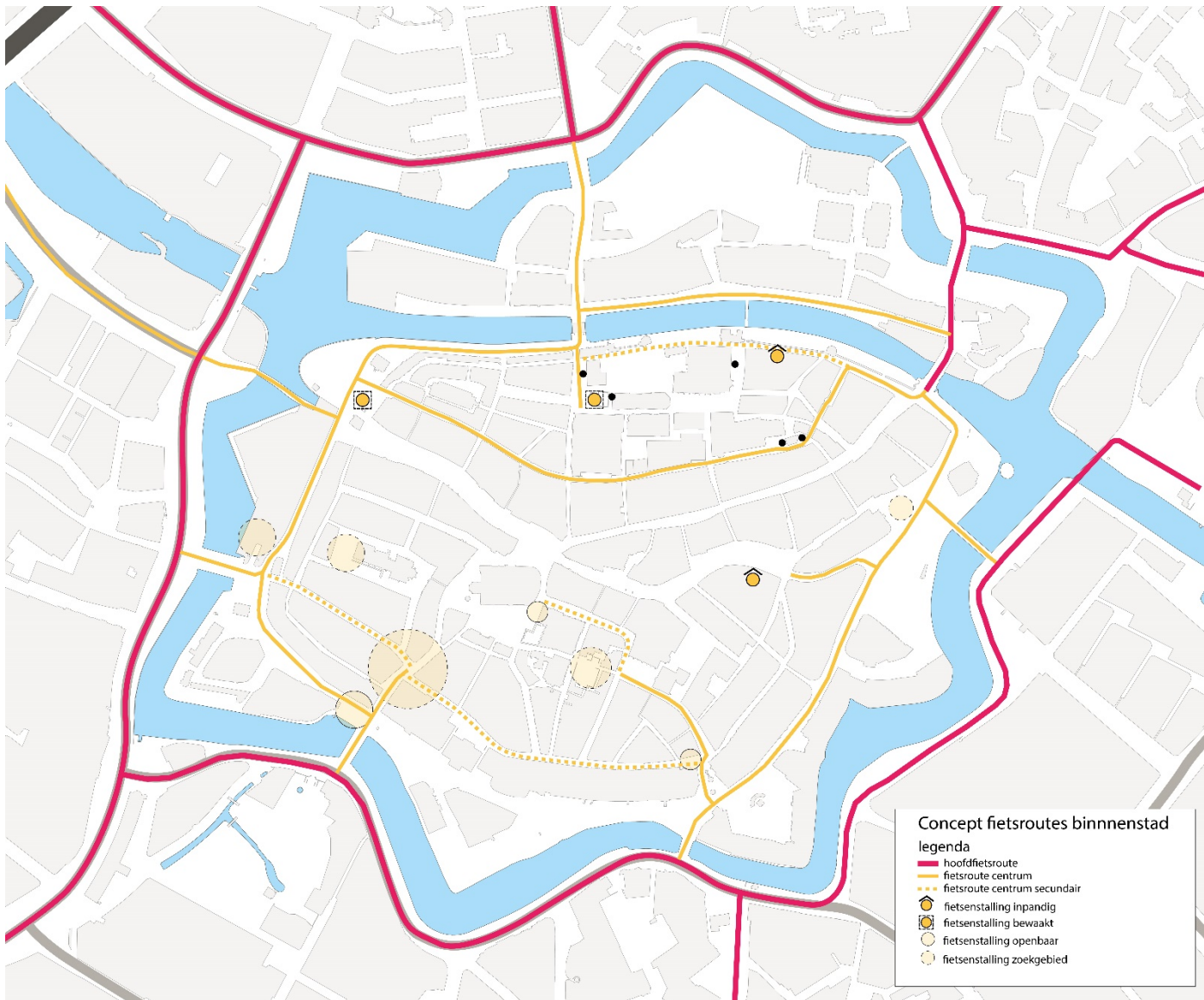
- a. *Veiliger, aantrekkelijker & zichtbaarder maken van route door Kamperstraat-Blijmarkt-Koestraat*
Met het instellen van het voetgangersgebied op de Melkmarkt en de Grote Markt wordt met name het fietsverkeer via de zuidroute (via het Museumkwartier) over een alternatieve route geleid. De verwachting is dat via de route Kamperstraat-Blijmarkt-Koestraat de intensiteit van het fietsverkeer gaat toenemen. Voor de introductie van een veilige straat voor langzaam verkeer wordt aan maatregelen gedacht waarbij doorgaand verkeer door auto's en vrachtauto's sterk afneemt en meer ruimte voor langzaam verkeer wordt gecreëerd door vermindering van ruimte voor het parkeren van auto's. Daarnaast wordt een verbetering van zichtbaarheid van de alternatieve fietsroutes gerealiseerd zodat de vindbaarheid wordt vergroot.

Door de historische stedenbouwkundige opzet van deze straten, is er een smal wegprofiel aanwezig. We gaan een ontwerp maken op welke manier de aantrekkelijkheid en veiligheid voor langzaam verkeer van deze straten structureel verbeterd gaat worden. Dit ontwerp zullen we in nauwe samenspraak met de bewoners en ondernemers van deze straten opstellen. Het ontwerp zal aansluiten op de stijl van de binnenstad

- b. *Aantrekkelijker & zichtbaarder maken route Nieuwstraat & Thorbeckegracht*
Zowel de Nieuwstraat als de Thorbeckegracht zijn goed toegankelijk voor fietsers. In de voorbereiding van de reconstructie van de Nieuwstraat wordt onderzocht hoe de aantrekkelijkheid voor fietsers en voetgangers in dit kwartier wordt verbeterd. De Thorbeckegracht volstaat op dit moment als alternatieve route voor fietsers. Het attenderen van deze mogelijke route zal meegenomen worden in de communicatie.
- c. *Veiliger & prettiger maken Krabbestraat & Stadsmuur*
De Krabbestraat en de Stadsmuur wordt heringericht waarbij de straat aantrekkelijker wordt gemaakt voor fietsers.

Datum

6 april 2022

2. Verbeteren en uitbreiding bestaande fietsenstallingen

Rond de binnenstad zijn op verschillende plekken stallingsplaatsen voor fietsen aanwezig. De aanwezigheid van goede stallingen draagt bij aan het uitnodigende karakter van de binnenstad en maakt het aantrekkelijk voor fietsers. In het actieplan Zwolle Wereldfietsstad zijn de volgende ambities geformuleerd:

1. Voldoende onbewaakte (pop-up) stallingen
2. vier grote (in pandige) bewaakte stallingen
3. Fietsring om ze te verbinden
4. Verbetering bewegwijzering, info, communicatie & handhaving

Datum 6 april 2022

De verwachting is door de veranderende routes voor fietsers dat de vraag naar stallingen mogelijk op andere plaatsen zich zal aandienen. Hiervoor kunnen tijdelijke fietsenstallingen worden gerealiseerd. Voordeel van deze tijdelijke stallingen is dat ze ingezet kunnen worden op gebieden die primair een andere functie hebben. Denk hierbij aan parkeerplaatsen in de stad die overdag worden gebruikt voor auto's en 's avonds en in het weekeinde plaats bieden voor fietsen.

Vergroting van de capaciteit van fietsenstalling en verbetering van de kwaliteit zal op korte termijn plaatsvinden in:

- Verbeteren en uitbreiden stallingscapaciteit voor Nieuwe Markt & Bethlehemkerkplein op het parkeerterrein aan de Goudsteeg in de vorm van een pop-up stalling
- Verbeteren en uitbreiden van de stallingscapaciteit op de Ossenmarkt bij de Ossenmarksteeg. Hiervoor worden parkeerplaatsen voor bezoekers omgezet naar fietsparkeerplaatsen en groen. Dit wordt meegenomen in het project reconstructie Luttekestraat.
- Vervangen bestaande wielklemmen bij gemeentehuis (bij de Korte ademhalingssteeg) door zogenaamde nietjes

De druk op de bestaande bemande fietsenstallingen zal naar verwachting in de toekomst toenemen. Het functioneren van deze bemande fietsenstallingen waarbij stallingsmogelijkheden worden gecombineerd met services voor de bezoekers van de binnenstad, is een waardevolle combinatie. De wens is om in de toekomst een uitbreiding van de bemande fietsenstallingen te realiseren. Onderzoeksrichtingen zijn een stalling in het Handelshuys (voormalig V&D/Hudson Bay) en een parkeervoorziening aan de zuidzijde van de Stad (Grote Kerkplein-Blijmarkt-Ossenmarkt). Het onderzoek naar de haalbaarheid aan de zuidzijde wordt in 2022 uitgevoerd.

Voor de volgende fietsenstallingen en -locaties zal onderzoek worden gedaan om op middellange termijn de capaciteit te vergroten en de kwaliteit te verbeteren:

- verbeteren en uitbreiden stallingscapaciteit bij Kerkbrugje/Ter Pelkwijkstraat
- verbeteren en uitbreiden stallingscapaciteit voor Voorstraat bij de Drotestraat/Ossenmarkt
- Integratie pop-up stalling Rode Torenplein bij bestaande bemande fietsenstalling

Belangrijk bij het stimuleren van gebruik van stallingen is het verplaatsen van verkeerd gestalde fietsen op oneigenlijke plaatsen in de binnenstad. Dit wordt het komende half jaar eerst publieksvriendelijk opgepakt door inzet van gastheren en -dames, handhaving & fietscoaches. Verkeerd geparkeerde fietsen worden verplaatst naar de stallingen in de nabijheid en mensen worden geïnformeerd waar hun verkeerd gestalde fiets terug is te vinden. Deze publieksvriendelijke werkwijze heeft zich de afgelopen jaren bewezen. Deze regelmatig uit te voeren acties voor het verplaatsen (in plaats van verwijdering en stalling bij de AFAC) vraagt een uitbreiding van de structurele inzet van fietscoaches en handhaving. De tijdelijke uitbreiding van deze capaciteit voor 2022 wordt in de tweede Beleidsrapportage 2022 meegenomen. Mocht structurele uitbreiding noodzakelijk zijn zal dit de begroting van 2023 worden meegenomen. Afhankelijk van het effect en de ervaringen zal na een half jaar bekeken worden of deze publieksvriendelijke aanpak werkt in de praktijk.

Datum 6 april 2022

3. Informeren fietsers over alternatieve routes

Voor fietsers die nu nog gewend zijn om door de binnenstad te fietsen, zal gevraagd worden om hun gedrag aan te passen. We hebben goede ervaringen met de inzet van fietscoaches om mensen ter plaatse aan te spreken en te informeren over alternatieve routes en stallingen. Vanaf het voorjaar 2022 (vanaf begin mei 2022) tot aan de zomervakantie zullen de fietscoaches worden ingezet. De verwachting is dat deze periode voldoende zal zijn om de bezoekers aan de stad te laten wennen aan de nieuwe situatie. Via de gebruikelijke media zal informatie worden gegeven over de veranderingen in de stad. Hierdoor wordt een groot publiek bereikt. De zichtbaarheid van deze routes zal worden verbeterd met borden en mogelijk ook met verbetering van de aantrekkelijkheid van de inrichting van deze routes.

Consequenties

Met de inzet van fietscoaches en het realiseren van verbeteringen voor de fietsrouting en het fietsparkeren wordt de aantrekkelijkheid van het Stadshart voor fietsers op korte termijn verbeterd. Met de onderzoeken die worden gedaan vindt aansluiting plaats op de doelstellingen vanuit de strategische programma's zoals het nog vast te stellen Ontwikkelprogramma 'Ons Stadshart van Morgen' en het vastgestelde Actieplan Zwolle Wereldfietsstad.

Financiën

De investeringen in 2022 van circa € 140.000 voor de realisatie van de verbeteringen voor de fietsrouting en -stallingen worden gedekt uit het projectbudget van Mobiliteit Binnenstad. Dit geldt ook voor de inzet van de projectorganisatie. De investeringen die volgen uit de studies en ontwerpen worden opgenomen in de projecten die zijn opgenomen in de Uitvoeringsagenda van het Ontwikkelprogramma 'Ons Stadshart van Morgen'. Voor projecten buiten de scope van de Uitvoeringsagenda zullen separate investeringsvoorstellen worden gemaakt. De structurele uitbreiding van de inzet van fietscoaches wordt afgewogen bij de begroting 2023 en verder. De incidentele uitbreiding voor dit jaar wordt meegenomen in de tweede beleidsrapportage 2022.

Communicatie

De gebruikers van de binnenstad worden zowel via de gebruikelijke communicatiekanalen (social media, huis-aan-huis krant, gemeentelijke website) geïnformeerd als ook op straat door bijvoorbeeld de fietscoaches. Afstemming met de vertegenwoordigers van de ondernemers, horeca en bewoners vindt plaats in de Begeleidingscommissie Balans Binnenstad. Aanpassingen in de Openbare Ruimte zullen met de ondernemers en bewoners ter plaatse worden afgestemd.

Vervolg

Met het nog vast te stellen Ontwikkelprogramma 'Ons Stadshart van Morgen' worden de strategische richtingen voor het Stadshart bepaald. Daarnaast wordt in het Actieplan Zwolle Wereldfietsstad invulling gegeven aan vergroting van het fietsgebruik en verbetering van de fietsomstandigheden voor Zwolle. Voor verbetering van de fietsbereikbaarheid en verbetering van de fietsenstallingen wordt een actieplan opgesteld dat de verbinding legt tussen deze twee programma's. De maatregelen die op korte termijn worden getroffen, dragen direct bij aan de invulling van deze twee programma's.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Datum

6 april 2022

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer